

Pedagogisch beleidsplan

Kinderdagverblijf Lumiar Petites

Pedagogisch beleid 2016 – 2018

Versie
Oktober 2016

Laatste wijzigingen
7 november 2016

Inhoud

Inleiding	3
1. Visie Lumiar Petites	5
2. Pedagogische uitgangspunten Lumiar Petites	7
2.1 Plezier	7
2.2 Buiten	9
2.3 Ontdekken	10
2.4 Kleintjes en hun ontwikkeling	11
3. Borging en kwaliteit	13
3.1 Borging	13
3.2 Kwaliteit	13
Bijlage 1 – Eisen aan pedagogisch beleidsplan en vindplaats	15
Bijlage 2 – Toelichting Leid(st)er – Kind ratio	16
Bijlage 3 – Brede democratische school	18

Inleiding

Lumiar Petites biedt een bijzondere manier van kinderopvang: de kinderen, 1 tot maximaal 5 jaar, spelen veel buiten. Dat is een heel bewuste keus. Buiten spelen is gezond voor lijf en leden, de bewijsvoering daarvoor is overweldigend. Anderzijds is het onze overtuiging dat kleintjes die buiten spelen meer zelfredzaam zijn en meer 'echt' verantwoordelijk. Dat zijn belangrijke waarden voor de rest van hun leven. Onze inspiratie komt uit Scandinavië en Duitsland waar men hiermee veel meer ervaring heeft dan in Nederland. Een bijzonder kinderdagverblijf heeft een passend pedagogisch klimaat. Tegelijk dienen wij een beleidsplan te hebben dat voldoet aan tal van eisen die geformuleerd zijn in de Wet Kinderopvang. Wij hebben deze eisen verwerkt in dit pedagogische beleidsplan.

Lumiar bestaat sinds 2015 en is gestart als democratische basisschool in Vianen. In 2015 is ook onze BSO gestart. Op 1 augustus 2016 is onze nieuwe vestiging geopend in Vleuten (Leidsche Rijn). De kleintjes van Lumiar Petites kunnen door ons specifieke aanpak moeiteloos doorstromen naar onze basisschool en BSO. In 2015 hebben we met input van alle vaste pedagogisch medewerkers de basis gelegd voor dit pedagogische beleidsplan dat de kaders biedt voor de periode 2015-2018.

In oktober 2016 hebben wij dit pedagogisch beleidsplan geactualiseerd naar onze nieuwste inzichten.

Het moet houvast bieden voor bestaande medewerkers, nieuwe medewerkers en invalkrachten. Daarnaast biedt het ouders en toezichthoudende instanties inzicht in wie wij zijn en hoe wij werken.

Beleidsdocumenten Lumiar

Veel 'buiten spelen' klinkt simpel. Maar het is allerminst simpel om dat elke dag waar te maken en om welbevinden, veiligheid en gezondheid van ieder kind telkens weer te waarborgen. Daarnaast willen wij onze binnen-activiteiten zoveel mogelijk aansluiten bij wat de kinderen buiten opdoen. Lumiar heeft daartoe een aantal documenten en routines.

1. Dit pedagogische beleidsplan vormt het fundament;
2. In het pedagogisch werkplan, daaraan geheel vormt met het pedagogisch beleidsplan, beschrijven wij specifiek hoe wij ons beleid in de praktijk brengen;
3. In onze veiligheids- en gezondheidsrisico-analyses zijn specifieke risico's benoemd, is aangegeven hoe we die risico's beheersbaar houden en hoe we dat borgen in onze dagelijkse praktijk
4. De huisregels zijn de praktische vertaling voor de uitvoering buiten, waarin het pedagogische beleid samenkomt met het beheersbaar houden van risico's;
5. In onze protocollen zijn de routines vastgelegd voor specifieke risico's

Evaluatie en uitvoering

Lumiar Petites zal jaarlijks deze visie – evenals onze huisregels, protocollen en risico-inventarisaties – toetsen aan wetgeving en veranderende inzichten, mede op basis van eventueel tevredenheidsonderzoek.

Dagelijkse sturing op het pedagogische klimaat in de praktijk vindt doorlopend plaats via feedback, werkoverleggen, coaching, teamdagen, trainingen en naar aanleiding van adviezen van de oudercommissie. We willen tenslotte voortdurend alert zijn op de visie en hoe we die toepassen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 staat onze visie centraal. We noemen hierin onze 3 peilers: plezier, buiten en ontdekken. Onze visie en deze peilers vormen de kapstok die de identiteit van Lumiar Petites bepalen. Het is de kapstok waaraan onze doelstellingen, werkwijze en protocollen hangen. Hoofdstuk 2 werkt deze 3 peilers verder uit. Het gaat in op de randvoorwaarden voor plezier, buiten en ontdekken en wat wij de kleintjes willen leren. En tot slot gaat hoofdstuk 3 in op de borging van ons beleid in de dagelijkse praktijk. Ook gaan we in op het begrip kwaliteit en hoe wij denken dit te bereiken.

1. Visie Lumiar Petites

Plezier – buiten – ontdekken!

Lumiar Petites neemt kleintjes mee naar buiten, iedere dag dat wij open zijn, 51 weken per jaar. Afhankelijk van het weer is dat langere of kortere tijd per dagdeel. Wij willen dat kleintjes frisse lucht inademen en met bewegen bezig zijn. Samen optrekken, elkaar inspireren tot actie en ontdekken. Met ouders die zich meer dan gemiddeld betrokken voelen en die uitgenodigd worden om hun energie en inzichten in te zetten om Lumiar Petites nog leuker te maken. Met enthousiaste kleintjes die dingen mee maken waar ze helemaal blij van worden. Lumiar Petites wil dat kleintjes op een veilige manier uitdaging vinden. Wij bieden een plek waar ze ‘echte’ en nieuwe dingen leren zoals het veilig spelen in de vrije natuur. Ze leren hun leefomgeving kennen, zoals wij –volwassenen– dat vroeger allemaal deden. Ze weten wat ze kunnen verwachten, hebben zelfvertrouwen en de wetenschap dat je buiten plezier hebt. De kleintjes leren zich buiten vertrouwd voelen, zijn zelfredzaam en leren respectvol om te gaan met alles wat buiten groeit, bloeit en leeft.

Spelen en leren in en van de natuur

Wij willen graag aansluiten aan de natuurlijke ontdekkingstocht die kinderen maken. Dit doen wij bijvoorbeeld door mee te leven vanuit de natuur en mee haar seizoenen. Zo maken wij een seizoentafel van natuurlijke materialen. Werken met natuurlijke materialen geeft duidelijkheid en herkenning, werken in de natuur geeft rust en uitdaging. Lumiar Petites is dan

ook voornamelijk gericht op buiten spelen en buiten leren.

Aansluiten bij de belevingswereld van het kind – Reggio Emilia

Kinderen spreken met verschillende “talen”, zoals hart, emotie, woord of gebaar. Onze pedagogisch medewerkers herkennen deze talen en luisteren ernaar. Op deze manier sluiten zij dicht aan bij de belevingswereld van elk kind.

Aansluiten bij de belevingswereld van het kind maakt, dat wij gerichte activiteiten aan kunnen bieden, op elk niveau en voor elk individueel kind.

Wij stimuleren kinderen dan ook zich creatief te uiten, door te leren omgaan met verschillende kleuren, vormen en materialen. Ook moedigen wij kinderen bijvoorbeeld aan om hun emoties te uiten via fantasiespel, muziek, dans, mimiek of geluid.

“Help mij het zelf te doen.” – Maria Montessori

Wij willen graag kinderen zelf dingen laten ervaren en uit voeren, met behulp van begeleiding. Wij spreken dan wel over begeleiding “met je handen op de rug”. Hierbij is er veel aandacht voor het ontdekken van de natuur, natuurlijke materialen en natuurlijk speelgoed. Wij stimuleren kinderen om zelf oplossingen te vinden. Hierdoor groeit het gevoel van eigenwaarde.

Een betrokken organisatie om de kinderen heen

Lumiar Petites is een veilig, gezond, professioneel en gezellig kinderdagverblijf. Kinderen vanaf een tot vijf jaar ontwikkelen zich bij Lumiar Petites op motorisch, social, emotioneel, taalkundig en cognitief vlak. Voor ons is elk kind uniek, met een eigen karakter en een natuurlijke drang om zich te ontwikkelen. Om deze ontwikkeling te stimuleren, bieden wij een omgeving die plezierig, veilig, herkenbaar en uitdagend is. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een positieve begeleiding, rust en regelmaat, staan stil bij de ontwikkeling van de kleintjes en leren de kinderen respect te laten krijgen voor elkaar en hun omgeving. Wij wijzen de kinderen de richting naar een menswaardige toekomst voor henzelf en voor de wereld waarin zij leven. Wij leren ze delen, recht doen aan elkaar, verdraagzaam te zijn naar elkaar, samen feest te vieren en verdriet te delen.

Wij bieden plek aan maximaal 28 kinderen verdeeld over 2 stamgroepen. Onze stamgroepen zijn verdeeld naar leeftijd: 1- tot 3-jarigen komen bij de Petites, en 3- tot 5-jarigen komen bij de Grand Petites. Wij bieden meerdere programma's, waarbij de minimale afname per dag 5,5 uur is. Wij streven kinderen minimaal 2 maal per week in de groep te hebben.

Wij verzorgen alle tussendoortjes (zoals maiswafels, groente en fruit, drinken) en lunch voor onze kinderen, waarbij we rekening houden met dieetwensen en allergieën. Onze voeding komt van lokale grond en/of is van biologische kwaliteit. Wij serveren geen vlees, kip of vis, omdat een vegetarische levensstijl duurzamer is voor het milieu.

Vanzelfsprekend verzorgen wij ook de persoonlijke verzorging van de kinderen, daarom zijn luiers ook bij ons aanwezig.

De ouders vertrouwen hun kleintjes toe aan de zorg van onze pedagogisch medewerkers. De rol van de ouders is groot, zij kennen hun eigen kind(eren) en zijn voor ons heel belangrijk. De pedagogisch medewerkers zijn niet alleen voor het geven bieden van warmte en het faciliteren van hun ontwikkeling, maar moedigen de kinderen aan zich te verdiepen in eigen interesses en gaan daarbij naast het kind staan.

2. Pedagogische uitgangspunten

2.1 Plezier

Plezier is waar alles begint bij Lumiar Petites. Natuurlijk spelen levert een schat aan vreugde en plezier op. Plezier ontstaat als aan een aantal randvoorwaarden is voldaan:

- Medewerkers waarborgen dat ieder kind fysiek veilig en gezond is;
- Ieder kind voelt zich gezien, gesteund en als persoon gewaardeerd;
- Ieder kind voelt zich emotioneel veilig;
- Ieder kind mag zichzelf zijn;
- Ieder kind is goed gekleed voor de omstandigheden;
- Kleintjes leren effectief communiceren.

Toelichting

Fysiek veilig en gezond - Het bieden van veiligheid is de basis om plezier te hebben. Veiligheid begint bij fysieke veiligheid en dus een goed veiligheidsrisicobeleid. Dit is uitgewerkt in onze huisregels, in de protocollen, beide met de veiligheidsrisico inventarisatie en het pedagogisch werkplan als basis. Hetzelfde geldt voor ons gezondheidsrisicobeleid.

Gezien, gesteund, gewaardeerd - Een tweede basispunt voor plezier is dat ieder kind 'gezien wil worden'. We vinden het fijn als het kind er is en begroeten elk

kind bij de start van de dag en we nemen met aandacht afscheid als het kind vertrekt. We geven een handje of een aai over de bol en kijken elkaar in de ogen. We maken een grapje, leggen een arm om de schouder, geven een aai over hun hoofdje, en voeren 1-op-1 gesprekjes. We hebben oog voor kleintjes die even alleen lopen, we spelen mee en betrekken andere kinderen. We benoemen positief gedrag en we benoemen ongewenst gedrag, we laten merken dat we zien dat het kind zijn best doet en dingen uitprobeert. Ook stimuleren we kinderen om dit naar elkaar ook te doen. We zijn nieuwsgierig en open naar elkaar en vragen kinderen naar hun ervaringen. We zijn geïnteresseerd in wat het kind meemaakt en bezighoudt. Een warme belangstelling voor het kind is belangrijk om te zorgen dat de kleintjes zich gesteund en gewaardeerd voelen.

“We werken vanuit rust en vertrouwen. Rust en vertrouwen geven een gevoel van geborgenheid en veiligheid.”

Emotioneel veilig - Lumiar Petites streeft naar een veilige omgeving, waar het kind zich thuis voelt. Het kind kan volledig zichzelf zijn. Er heerst een rustige en ontspannen sfeer bij Lumiar Petites, waar ook ruimte is om te ravotten en groot te worden. Dat betekent dat er ook builen gevallen kunnen worden en dat kinderen vies worden. Wij geloven dat kinderen niet dusdanig in bescherming genomen moeten

worden omdat zij in de buitenwereld ook gewend moeten raken aan hoeken aan een tafel en een afstapje bij een deur. Natuurlijk doen wij er alles aan om grote risico's te minimaliseren (zie onze risicoinventarisaties). De twee belangrijkste regels die wij altijd in acht nemen:

1. Is het een gevaarlijke situatie?
2. Heeft de omgeving er last van?

Als we op beide vragen "nee" kunnen antwoorden, zullen we kiezen om de kinderen te laten ervaren, met onszelf als veiligmaker in de situatie. Bijvoorbeeld als we in het bos lopen en een kind wil op een boomstronk klimmen. We bekijken de ontwikkeling/behendigheid van het kind, we bekijken de boomstronk en we bekijken de omgeving. Als het in onze ogen een veilige situatie is om een kind een levenservaring rijker te maken, dan staan we het toe. Zo niet, dan zullen we duidelijk uitleggen waarom we het niet toe kunnen laten.

We werken vanuit rust en vertrouwen. Rust en vertrouwen geven een gevoel van geborgenheid en veiligheid. Vanuit dit gevoel maken kleintjes makkelijker contact en ontwikkelen ze zich. We leren de kleintjes te zorgen voor elkaar en te luisteren naar elkaar. "We helpen elkaar" is wat we letterlijk tegen de kinderen zeggen. Daarnaast moet een kind structuur en duidelijkheid ervaren, weten waar het aan toe is. De structuur komt onder andere tot uiting in de dagelijkse routines zoals het wekelijkse aanbod van diverse buitenactiviteiten, samen wandelen of fietsen op de groepsfiets naar vaste locaties, eten en drinken met elkaar en begeleiding door vaste pedagogisch medewerkers. Emotionele veiligheid valt of staat verder met hoe medewerkers en

kinderen omgaan met conflicten (hierbij handhaven wij als basis de 'Gordon methode' en 'geweldloos communiceren'). Medewerkers leren aan kinderen hoe ze om kunnen gaan met conflicten. Conflicten voorkomen voordat ze ontstaan ('anticiperen'!) en conflicten zien en smoren als ze nog klein zijn, zijn enorm belangrijke kwaliteiten voor medewerkers.

Kinderen die bij ons voor het eerst komen, gaan eerst wennen, dus zodra de opvang in gaat. De wenperiode en het wenschema wordt volledig (individueel) afgestemd met de ouders. Soms is het nodig dat de ouders tot het einde blijven, maar het komt ook voor dat de kleintjes meteen in het spel opgaan en dat de ouders weg kunnen gaan voor een boodschap. Ze blijven dan telefonisch bereikbaar zodat zij zo nodig het kind eerder op kunnen halen.

Aan veel buitenspelen moeten kleintjes vaak ook wennen, en ze zijn de eerste keren dan ook moe aan het einde van de ochtend. Tijdens het wennen blijft overigens de minimale Beroepskracht-Kind ratio van 1 op 10 gewoon gehandhaafd.

Zichzelf zijn - Bij Lumiar Petites staat voorop dat een kind mag zijn zoals het is. We gunnen ieder kind zijn eigen ontdekkingsreis. Want ieder kind is uniek. Kleintjes mogen dingen zelfstandig doen, in hun eigen tempo, passend bij de leeftijd en wat ze aan kunnen. De pedagogisch medewerkers kijken naar de mogelijkheden van je kind en geven ruimte, vertrouwen en ondersteuning aan de kleintjes om zichzelf te ontwikkelen. Maar ook letten zij op signalen als blijkt dat de kinderen worstelen met zichzelf.

Goed gekleed - Doorslaggevend voor het ervaren van plezier, is goede buitenkleding, zodat kinderen het niet koud krijgen, of juist te warm (!) en zich niet geremd voelen in hun spel. Kleintjes mogen bij Lumiar Petites in een plas stampen, spelen in het gras en dus vies worden.

“Effectieve communicatie volgens Gordon.”

Effectieve communicatie – Gordon Methode - Een laatste randvoorwaarde voor plezier is dat wij de kleintjes respectvol en met vertrouwen tegemoet treden door het bevorderen van effectieve communicatie, volgens de Gordon-methode.

Thomas Gordon heeft een praktische methode uitgewerkt voor effectieve communicatie tussen ouders/opvoeders en kinderen waarbij ingegaan wordt op de behoeften en gevoelens van kinderen en hun zelfstandigheid bevorderd wordt. Deze methode is toepasbaar in alle relaties, ook tussen alleen volwassenen. De basis berust op respect, gelijkwaardigheid en vertrouwen. Een effectieve communicatie begint met het helder krijgen van elkaars behoeften. Opvoeders leren met deze methode hun eigen gevoelens en standpunten en die van het kind duidelijk te verwoorden door actief te luisteren en het geven van ik-boodschappen. Bijvoorbeeld: “Ik zou het fijn vinden als je je speelgoed even wilt opruimen dan kunnen we zo buiten gaan spelen.” i.p.v. “Wat maak jij toch weer een rommel”, een zogenaamde jij-boodschap. Deze interactievisie van Gordon gebruiken wij zoveel mogelijk in de omgang met de kinderen. Kind en pedagogisch medewerker

zijn actief betrokken in een voortdurende wisselwerking.

De pedagogisch medewerker overlegt met de kinderen door goed te luisteren en als het kan samen beslissingen te nemen. We doen ons best om niet alleen “nee” te zeggen maar uit te leggen zoals: “Nee, je kunt nu niet meer verven omdat we in de kring gaan zitten en fruit gaan eten, de volgende keer mag jij weer verven”. Jonge kinderen hebben sterke gevoelens, zoals gevoelens van angst, irritatie, boosheid, verdriet en frustratie. Ze zijn gevoelig en kwetsbaar en wij vinden het belangrijk dat ze hun gevoelens kunnen uiten en dat wij daar goed op kunnen reageren.

2.2 Buiten

Buitenspelen is meer dan even “een frisse neus halen”. Buitenspelen is belangrijk voor een gezonde ontwikkeling van kinderen, met een levenslang zichtbaar positief effect. De wetenschappelijke bewijsvoering is overweldigend. Het inzicht groeit dat contact met natuur voor kleintjes eveneens belangrijk is. Buiten zijn stimuleert de motorische vaardigheden zoals lopen, balanceren, klimmen en springen, het spiergevoel. Kinderen ontwikkelen door buitenspelen sociale vaardigheden zoals samenwerken, winnen en verliezen op een manier die binnen bijna niet kan. Actief buiten spelen is wellicht de beste preventie voor overgewicht. Kinderen bouwen een goede en gezonde weerstand op. Alle zintuigen worden gestimuleerd door buiten in de natuur te spelen. En iedere dag is weer anders, door de gevarieerde omgeving, door telkens andere weersomstandigheden.

Randvoorwaarden:

- waarborgen van de fysieke veiligheid;
- zowel ruimte geven (bewegen, geluid, spel);
- als geborgenheid bieden (met name kleinere kinderen);
- goede kleding (zie 'plezier');
- medewerkers die zelf thuis zijn "buiten".

Toelichting

Dat buiten spelen gezond is voor kinderen, staat vast. Maar spelen in de natuur is vooral ook leuk voor kleintjes. Er is ruimte om te bewegen en je via beweging te uiten. In een binnenruimte is ongeremd rennen en dollen eerder een risico op ongelukken, Daartegenover nodigt buitenruimte juist uit tot voluit bewegen. Buiten zijn betekent ook dat er ruimte is om je te uiten met geluid. De kleintjes hoeven niet "stil te zijn", ze mogen zich laten zien en laten horen. Maar buiten is er ook rust, juist door de ruimte. Rust om tot jezelf te komen weg te mijmeren onder een boom of jezelf te verwonderen bij alle kleuren van de natuur.

Het leren over de natuur gaat spelen-derwijs en het leren respectvol omgaan met de natuur is wat we overbrengen. We dragen uit dat we zuinig om moeten gaan met de natuur. We leren de kinderen respectvol om te gaan met alles wat om ons heen groeit en bloeit, maar ook wat niet meer leeft (bijvoorbeeld omgaan met een dood dier, of een dode boom). Zorgdragen voor een schoon milieu is ook een belangrijk gegeven. We eten en drinken bijvoorbeeld biologisch en we kijken kritisch

naar de materialen die we gebruiken.

Afval wordt gescheiden en we zorgen dat alle speelplekken schoon en netjes worden achtergelaten.

"Respectvol omgaan met de natuur."

2.3 Ontdekken

Ontdekken gaat uit van je kind zelf. Iets nieuws ontdekken komt voort uit interesse en nieuwsgierigheid, door iets te doen en bijna altijd vanuit eigen initiatief. Door zelf te ontdekken, ontwikkelt een kind zich. "Kindvolgend" is een doorslaggevend principe voor medewerkers bij Lumiar Petites. We kijken goed naar het individuele kind en we geven het de ruimte om dingen zelf uit te proberen en te ervaren.

Randvoorwaarden voor ontdekken zijn:

- Ieder kind mag zelf initiatief nemen en krijgt daarvoor steun;
- Ieder kind leert vertrouwen op eigen redzaamheid en vaardigheden;
- Medewerkers herkennen initiatief, kennen wensen en 'zien' nieuwsgierigheid;
- Medewerkers werken primair "kindvolgend": faciliteren en versterken;
- Medewerkers zijn goed voorbereid: materiaal & eigen kennis en kunde;
- Medewerkers zorgen voor een sfeer waarin initiatief, iets doen en interesse positieve waardering oplevert.

Toelichting

Buiten zijn in de natuur prikkelt de fantasie en daagt uit tot het zelf ontdekken. Door zelfstandig of in een groep de buiten-omgeving te ontdekken en erop te reageren, krijgen kleintjes een gevoel van ontspannenheid en controle over die omgeving en leren ze met kleine risico's omgaan. De kinderen leren hun eigen grenzen kennen door te ontdekken.

Eigen initiatief stimuleren wij, medewerkers faciliteren en ondersteunen. Kleintjes zien zelf vaak nieuwe mogelijkheden in de natuur en bedenken hun eigen spel. Geplande activiteiten worden dan ook wel eens uitgesteld/losgelaten als kleintjes opgaan in hun eigen vrije spel.

De natuur biedt van zichzelf al heel veel spelmogelijkheden. Water, zand en groen stimuleert de verbeeldingskracht van kleintjes. De spelmogelijkheden variëren met de seizoenen en ook met de weersomstandigheden. Geen dag is gelijk. Spelvormen staan daardoor zelden vast. Elke keer valt er in de natuur weer wat nieuws te ontdekken. Een pas omgevallen boom, een paddestoel, of een berg met bladeren. Kleintjes zien bijvoorbeeld steeds weer nieuwe mogelijkheden in de natuur. In het hoge gras wordt bijvoorbeeld verstoppertje of tikkertje gespeeld. De allerkleinsten laten we ervaren door de natuur te 'voelen', zoals het spelen in een berg bladeren of de wind door hun haartjes te laten waaien. Dat is een gegeven van waaruit wij werken: we hebben aandacht voor het vrije spel. Het belangrijkste doel is dat kleintjes plezier beleven en zelf ontdekken.

Lumiar Petites zet zich er bewust voor in dat de kinderen af en toe een 'nieuwe horizon' krijgen om zo tot nieuwe ontdekkingen te komen. Daarom werken wij graag met thema's en de seizoenen:

- Natuur;
- Beweging en spel;
- Muziek en verhalen;
- Creativiteit en expressie.

“We helpen elkaar.”

2.4 Kinderen en hun ontwikkeling

De mogelijkheden die kinderen buiten hebben bij Lumiar Petites zorgt voor een unieke bijdrage aan de persoonlijke ontwikkeling. De kinderen leren veel: zelfredzaam zijn, je aanpassen aan de (weers)omstandigheden ('een jas houdt me warm'), een breed scala aan vaardigheden door de gevarieerde activiteiten en thema's, het leren zien en benutten van de ongekende speelmogelijkheden van de natuur, goede lichamelijke conditie, het gebruik van de fantasie om te improviseren met de situatie, of keuzes te maken met wat en wie wil ik spelen.

Wij zorgen er bijvoorbeeld voor dat je kind zijn creativiteit kan ontplooien door spel, theater, schilderen, kleien etc. Dat het zijn motoriek en coördinatie kan verbeteren door bijvoorbeeld op een boomstronk te klimmen, over graspollen te springen, in plassen te stampen of kleine huisjes van takjes voor kabouters te bouwen. Dat je kind sociaal vaardiger wordt door samenspel, rollenspel en teamspel.

COMPETENTIES

Bij Lumiar Petites willen we dat de kinderen verantwoordelijk gedrag ontwikkelen voor zichzelf, voor elkaar en voor de omgeving. We willen dat de kinderen – door zelf te ontdekken – leren op zichzelf te vertrouwen en nieuwe talenten worden aangeboord, dat kleintjes een goede motoriek ontwikkelen, risico's leren herkennen en leren hanteren, technische vaardigheden opdoen en zich vertrouwd voelen buiten. Met deze competenties verwachten we dat de kinderen later zelfstandig en met zelfvertrouwen hun eigen plek vinden in de maatschappij.

3. Borging en kwaliteit

Om onze visie op **plezier – buiten – ontdekken** te borgen moet het beleid verankerd worden in de praktijk. Hoe doen we dat? In ieder geval is borging bij Lumiar Petites een continu proces; we blijven op allerlei manieren de praktijk volgen en erover praten en we stellen continu bij. Als we dat niet doen, gaat dit ten koste van de kwaliteit. Met het borgen van ons beleid, raken we dan ook het gebied van kwaliteit. In onze optiek draagt iedereen daar een steentje aan bij. Ouders, kinderen, medewerkers, scholen, toezichthoudende instanties en andere samenwerkingspartners. Het pedagogisch beleid zullen we minimaal eens in de vier jaar grondig herijken.

3.1 Borging

Toelichting

Borging in praktische regels – Het Pedagogisch Werkplan en de huisregels vormen de belangrijkste praktische stap tussen pedagogische visie en de dagelijkse praktijk. Door het werkplan dagelijks na te leven en toe te passen zal aan de belangrijkste randvoorwaarden voor plezier, buiten en ontdekken zijn voldaan. Ditzelfde geldt voor de huisregels, protocollen en de risico-inventarisaties die zijn opgesteld en worden nageleefd.

Lumiar Petites heeft een groot aantal protocollen/risico-inventarisaties op het gebied van gezondheid, veiligheid en verzorging van kinderen. De protocollen en inventarisaties hebben onder andere betrekking op voeding, voedselhygiëne,

hygiëne en gezondheid, veiligheid van de accommodatie en materialen, richtlijnen met betrekking tot uitstapjes. Deze worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast. Bijstelling tussentijds kan ook plaatsvinden als daar aanleiding voor is.

Borging door overleg met ouders en medewerkers - Borging vindt verder plaats door regelmatige evaluatie van groepsontwikkeling en van individuele kinderen op de werkoverleggen. Dagelijks contact met ouders bij het ophalen en brengen van hun kind helpt om het plezier van ieder kind te monitoren en in gesprek te blijven. Bij bijzondere situaties organiseert Lumiar Petites zelf gesprekken met de ouders. Desgewenst kunnen ouders een persoonlijk gesprek over hun kind(eren) aanvragen.

Borging door kwaliteit personeel - Door medewerkers te selecteren op de juiste vaardigheden en competenties in combinatie met coaching, feedback en (bij-)scholing willen we kwalitatief goed personeel werven en behouden. Door in werkoverleggen situaties te bespreken, thema's te evalueren en onderling ervaringen uit te wisselen houden we elkaar scherp en leren we van elkaar.

3.2 Kwaliteit

In onze ogen is de basisvoorwaarde voor kwaliteit: goed personeel, persoonlijk contact met ouders en een goede samenwerking met organisaties om je kind heen.

Toelichting

Bevlogenheid en competenties

medewerkers - Een uniek kinderdagverblijf heeft uniek personeel nodig. Lumiar Petites zoekt en vindt tot nu toe medewerkers met een HBO werk- en denkniveau. Want we gunnen de kinderen medewerkers die uitsteken boven het gemiddelde in de branche. We verwachten ook dat ze een passie hebben voor buitenspelen, maar ook creatieve werkvormen zoals muziek, dans en expressie, en dat ze enthousiast zijn over hun werk en betrokken zijn bij de Petites. Wij verwachten van alle medewerkers dat ze extra talenten of bijzondere vaardigheden inbrengen. Wij stimuleren medewerkers om hun talenten en bijzondere kwaliteiten en vaardigheden uit te bouwen en in te zetten voor het begeleiden van de kinderen. Bijvoorbeeld mensen die natuurgids zijn of alles weten over dieren, de prachtigste verhalen kunnen vertellen of zelf muziek maken. Medewerkers die dat inbrengen, kunnen op een authentieke manier en vanuit vakmanschap kinderen inspireren de bijbehorende vaardigheden te ontdekken en echte ervaringen op te doen die ze zich 20 jaar later nog positief herinneren.

Naast bevlogen en kundige medewerkers, vraagt het werken bij Lumiar Petites ook om specifieke competenties. De volgende competenties vinden we heel belangrijk om de functie van pedagogisch medewerker goed te kunnen uitoefenen: Vaardigheid van het waarnemen observeren, alerte en actieve instelling, actief luisteren, kunnen improviseren, goed inzicht in groepsdynamica, "Kindvolgend" kunnen werken, stevigheid en standvastigheid ongeacht weersomstandigheden, slagvaardigheid, het zien en benutten van

de ongekende speelmogelijkheden van de natuur, goed ontwikkelde fantasie om te improviseren met de situatie. Een goede lichamelijke conditie is een randvoorwaarde. We verwachten van medewerkers dat zij deze competenties hebben. We bieden ook de gelegenheid bepaalde competenties en talenten verder te ontwikkelen en te verdiepen.

Medewerkers van Lumiar Petites stimuleren we ook van harte om hun kennis, kunde, capaciteiten of talenten in het werk in te zetten. Dit door ze te faciliteren, de ruimte te geven om activiteiten zelf voor te bereiden, te organiseren en uit te voeren, of door (bij)scholing, training of begeleiding of soms budget voor materiaal.

Persoonlijk contact met ouders - Wij investeren in ouders al voordat hun kinderen bij ons komen, door onder meer thuis en bij de huidige opvang intake gesprekken te doen en toelichting te geven. Ouders zijn belangrijk in de oudercommissie, als partner van het team om voortdurend zaken nog leuker te maken en samen in gesprek te zijn over de ontwikkeling van de (hun) kinderen. Samenwerking is het toverwoord, niet 'klanten' maar ouders van kinderen die bij ons worden opgevangen. Deze persoonlijke aanpak vormt onze leidraad.

Goede samenwerking met organisaties - We vinden het belangrijk om buitengewoon betrokken te zijn bij de kinderen en ouders maar ook de wereld om de kinderen heen. Lumiar Petites wil niet alleen opvang bieden. Lumiar Petites wil ook een organisatie zijn die maatschappelijk betrokken is en zich inzet voor de samenleving. Samenwerken met welzijnsorganisaties, sportverenigingen en gemeente vinden wij belangrijk.

Bijlage 1: Eisen aan pedagogisch beleidsplan en vindplaats

In onderstaande tabel staan formele eisen waaraan elke kinderopvangorganisatie moet voldoen. Deze tabel is een hulpmiddel voor met name bevoegd gezag.

EISEN CONFORM ARTIKEL 7 REGELING KWALITEIT KINDEROPVANG EN PEUTERSPEELZALEN 2012 VAN KRACHT PER 11-04-2013	VINDPLAATS
de wijze waarop de emotionele veiligheid van kinderen wordt gewaarborgd, de mogelijkheden voor kinderen tot de ontwikkeling van hun persoonlijke- en sociale competentie, en de wijze waarop de overdracht van normen en waarden aan kinderen plaatsvindt;	- Hoofdstuk 2 van Pedagogisch Beleidsplan - Pedagogisch Werkplan
de werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw van de stamgroepen* en basisgroepen;	- Huisregels - Pedagogisch Werkplan
de (spel)activiteiten die kinderen buiten de stamgroepen en basisgroepen kunnen verrichten;	- Hoofdstuk 2 van Pedagogisch Beleidsplan - Pedagogisch Werkplan
de wijze waarop beroepskrachten bij hun werkzaamheden worden ondersteund door andere volwassenen;	- Huisregels - Pedagogisch Werkplan
de wijze waarop kinderen kunnen wennen aan een nieuwe basisgroep of stamgroep waarin zij zullen worden opgevangen;	- Hoofdstuk 2.1 van Pedagogisch Beleidsplan - Pedagogisch Werkplan
het beleid ten aanzien van het gebruik maken van kinderopvang gedurende extra dagdelen;	- Pedagogisch Werkplan
de wijze waarop de ondersteuning overeenkomstig de artikelen 5, elfde en twaalfde lid, en 6, negende en tiende lid, is vormgegeven;	- Huisregels

* Stamgroepen zijn vaste groepen. Bij activiteiten kunnen kinderen de stamgroep verlaten. De maximale omvang van de stamgroep wordt dan tijdelijk losgelaten.

Bijlage 2: Toelichting vierogen- principe & Beroepskracht–Kind ratio

Uitgangspunt

Lumiar Petites is toegankelijk voor kinderen van 1 jaar tot maximaal 5 jaar. De groep bestaat uit maximaal 10 kinderen. De kinderen worden bij voorkeur voor 2 dagdelen per week geplaatst. Wij gaan ervan uit dat de kinderen minimaal 2 dagdelen nodig hebben om zich een veilige plek in de groep te kunnen verwerven en om een band te kunnen opbouwen met de pedagogisch medewerker(s). Zolang de wachtlijst het toelaat, kan een kind in aanmerking komen voor een derde dagdeel.

Vierogenprincipe - Het vierogenprincipe is geïntroduceerd door de Commissie Gunning (rapport 2011) en trad per 1 juli 2013 in werking.

Uitgangspunten van het vierogenprincipe

Volgens de wet moet de houder van een kinderdagverblijf de opvang zodanig organiseren dat de beroepskracht, de beroepskracht in opleiding, of de meedraaiouder/vrijwilliger de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit betekent niet dat er continu iemand moet meekijken of meeluisteren, maar dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert. Het vierogenprincipe houdt daarom ook niet in dat er op een groep

kinderen altijd twee pedagogisch medewerkers moeten worden ingezet.

Richtlijnen voor de uitvoering

De houder is verantwoordelijk voor de invulling van het vierogenprincipe. De te treffen maatregelen kunnen sterk variëren, en kunnen uiteenlopen van bouwkundige maatregelen tot het inzetten van extra personeel. De uitvoering van het vierogenprincipe moet pedagogisch verantwoord en bedrijfseconomisch haalbaar zijn. De houder heeft de plicht de ouders te informeren over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan het vierogenprincipe.

De uitvoering in de praktijk

Lumiar Petites draagt zorg voor de uitvoering van het vierogenprincipe op diverse vlakken, zowel qua inrichting als personele bezetting. Binnen Lumiar Petites staat de medewerker nooit alleen op de groep. Zolang er kinderen aanwezig zijn, is er minimaal een andere volwassene en vaak een of meerdere stagiaires aanwezig, om elkaar te kunnen ondersteunen wanneer nodig. Het gebouw van Petites is open en veel ruimtes zijn gemeenschappelijk. Vanuit de binnenruimte kan direct toezicht worden gehouden op de buitenruimte en andersom. Ook op de verschoonruimte, hal en toiletruimte kan direct toezicht worden gehouden. Zo kan iemand altijd direct gezien worden door een andere

volwassene. Daarnaast zijn er in het gebouw voldoende medewerkers van de basisschool en BSO aanwezig die ook directe toegang hebben tot alle ruimtes van Lumiar Petites.

Binnen Lumiar Petites is de aanspreekcultuur een belangrijk punt. Ouders, medewerker en stagiaires hebben een korte lijn met de bestuursleden, een of meerdere daarvan zijn minimaal wekelijks aanwezig in de groep. Situaties kunnen daardoor laagdrempelig ter sprake worden gebracht en zondig wordt de bestuursleden om ondersteuning gevraagd.

Beroepskracht–Kind ratio - De Beroepskracht–Kind ratio is bij Lumiar Petites minimaal 1 op 5 en maximaal 1 op 10.

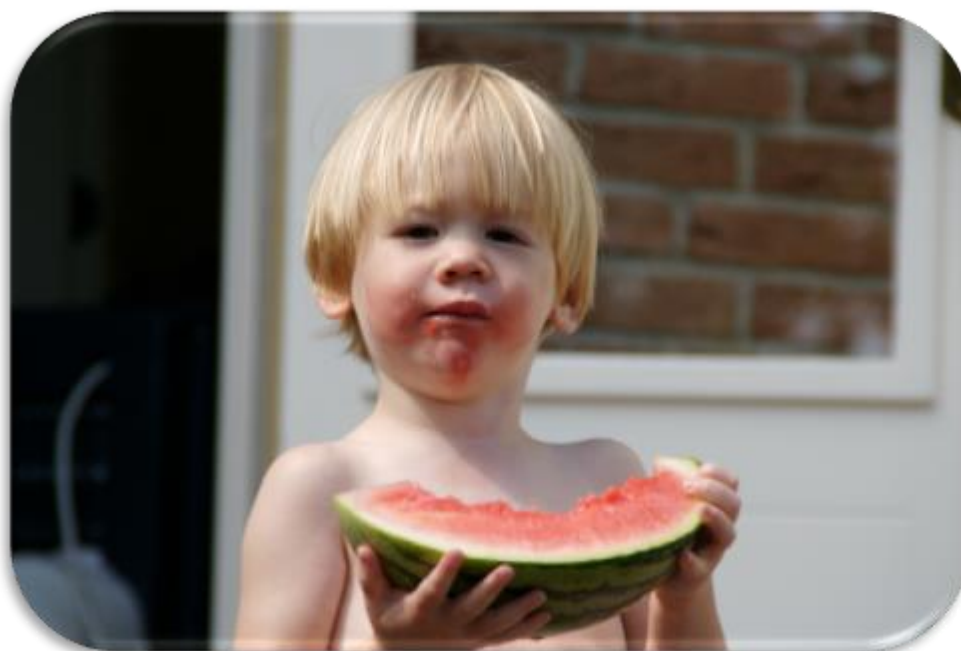
We wijken af van de Leid(st)er – Kind ratio in de volgende gevallen:

1. Bij onverwachte uitval/ziekte medewerkers
2. Studie- en vakantiedagen
3. Pauze- en randuren

Achterwacht - In geval van nood kan het voorkomen dat de pedagogisch medewerker de groep moet verlaten, op dat moment wordt er een achterwacht ingeschakeld. Een achterwacht is een volwassene die in het geval van een calamiteit binnen 15 minuten in het kinderdagverblijf aanwezig moet kunnen zijn, om altijd aan de Beroepskracht–Kind ratio te kunnen voldoen.

Dit kan bijvoorbeeld een leerkracht of medewerker van Basisschool Lumiar of BSO Lumiar zijn, een stagiaire, of een van de bestuursleden van Lumiar.

Voor verdere uitwerking hiervan, wordt verwezen naar www.1ratio.nl.

Bijlage 3: Brede democratische school voor Natuurlijk Leren

Brede school met wijde blik

Lumiar Petites is verbonden met de (brede) democratische school Lumiar. Ons (onderwijs-)principe is gebaseerd op Natuurlijk Leren.

Democratisch onderwijs - Democratisch onderwijs gaat uit van gelijkwaardigheid en zelfsturend leren. Hierbij vertrouwen wij op de natuurlijke wil van kinderen om zich te ontwikkelen en te leren. Wij nemen hierbij het kind als uitgangspunt, want hun interesse, nieuwsgierigheid en verwondering zijn de ingrediënten voor hun eigen leerproces en persoonlijke groei.

De leerkrachten van Lumiar ondersteunen, faciliteren en inspireren het kind in elke fase, door een omgeving te bieden die uitdagend, inspirerend en ook veilig is, met veel vertrouwen. Een omgeving met veel ruimte en tijd voor creativiteit en de mogelijkheid om te ontdekken wie je bent en wie de ander is.

Natuurlijk Leren - De Lumiar school is gebaseerd op het principe van Natuurlijk Leren: ieder kind is van nature nieuwsgierig en wil ontdekken en leren. Wij spreken die natuurlijke ontwikkelingsdrang aan en gaan uit van de innerlijke motivatie van ieder kind. Op deze manier leren kinderen sneller, efficiënter, doelgerichter en met plezier. Kinderen kiezen zelf wat, wanneer en met wie ze willen leren. Het leren gebeurt niet alleen uit boeken of achter de computer, maar vooral door spel, door experimenten,

door ervaringen in het 'echte leven' zoals het bos, de stad, een museum of zelfs een echt bedrijf. Kort gezegd zien wij Natuurlijk Leren als leren in en van de context, oftewel het dagelijks leven. Bij een dergelijke manier van leren doen kinderen vaardigheden en kennis op in de praktijk vanuit een eigen verwondering of nieuwsgierigheid. De school fungeert als een rijke en veilige praktijkomgeving.

Kinderen ontdekken hun talenten (wat kan ik?) en gebruiken deze om hun ambities (wat wil ik?) te vervullen. Professionele begeleiders ondersteunen hen in dit proces om talenten en ambities te ontdekken en te ontwikkelen. Wij geloven ook sterk in een multi-disciplinaire benadering, waarin kennis en vaardigheden als in een mozaïek samenkomen en tot interdisciplinaire inzichten leidt.

Belangrijke inspiratoren voor onze brede school zijn visionaire denkers in zowel onderwijs, politiek, wetenschap alsook het bedrijfsleven. Mensen die vanuit een holistische visie en niet geremd door 'hokjesdenken' tot grote innovaties of juist bijzondere inzichten kwamen.

“Kinderen hebben geen school nodig om te leren, dat doen ze vanzelf.” – Ricardo Semler

Lumiar Petites is verbonden met **Brede School Lumiar**

Stichting Kinderopvang Lumiar

Componistenlaan 8
3451 SX Vleuten

Centraal secretariaat:

030 – 2690339
petites@lumiar.nl

Voor meer informatie: www.lumiar.nl